

Geslacht Chiloschista (Lindley)

Bert Van Zuylen – Patrick Mannens

Chiloschista usneoides

Familie: Vandeae

Onderfamilie: Aeridinae

De geslachtsnaam is ontleend aan het Griekse cheilos wat staat voor lip en schista wat staat voor gespleten en beschrijft dus de gespleten lip van de bloemen. Het geslacht is nauw verwant aan Sarcophilus, maar er zijn verschillen zoals de afvallende bladeren en ook in de structuur van de lip.

Dit kleine geslacht werd in 1832 door John Lindley voor het eerst beschreven.

Als iemand voor de eerste keer een bloeiende *Chiloschista* ziet is er meteen verwondering: hoe kan een plant zonder bladeren toch voor zoveel bloemen zorgen? In veel boeken worden deze planten omschreven als bladloze epifyten, maar in werkelijkheid produceren verschillende soorten wel degelijk bladeren. Alleen: die bladeren vallen af. In de vroege lente verschijnen de groene bladeren, maar meestal verdwijnen ze voor de bloei.

Een bepaalde tijd van het jaar bestaan deze planten alleen maar uit een massief wortelsysteem dat uit een kleine, compacte stam verschijnt en anders niets. Als er bladeren aan de plant staan, meestal 2-4 stuks, verschijnen ze vanuit de compacte stam en worden 2,5-5 cm lang en 1 cm breed. Ze blijven dan verschillende maanden op de plant zitten en sterven langzaam af als de bloemstengel zich begint te ontwikkelen. Tijdens de bloeitijd zijn de meeste bladeren afgevallen, maar soms blijven de jongste bladeren zitten. De bloemtak hangt meestal wat naar beneden en draagt tussen een paar en heel veel bloemen.

Chiloschista segawai

De kleine bloemen, ongeveer 1 cm in doorsnede, zijn heel aantrekkelijk. De bloemkleur varieert van roomwit tot groenachtig tot diep bruin-rood. De drie sepalen en twee petalen zijn meestal hetzelfde van vorm, grootte en kleur, maar de petalen zijn ietsje naar achteren gebogen en lijken daardoor kleiner. De ietwat komvormige lip is klein en geen opvallend deel van de bloem. De bloem en de bloemsteeltjes zijn aan de achterkant behaard.

De zuil heeft een duidelijke voet en is heel kort en net zo hoog als breed. Het kleine stigma is vastgeplakt aan de anthere. Twee diepgegroefde, gele pollen staan op een steeltje met een wasachtig plaatje.

Chiloschista lunifera: heeft ronde, platte bloemen van 12 mm in doorsnee. Ze zijn geel met grote paarse vlekken en ze vallen vooral op omdat ze met nogal wat afstand aan de 7-30 cm lange bloemtak staan. De bloemtak ontspringt uit een massa blootliggende wortels. De lip is komvormig, met grote zijlobben die naar boven gekruld staan vanaf de hele kleine middenlob. Een plant voor de gematigde of warme kas. Ze groeien in Sikkim en Birma en bloeien in de herfst of de winter.

Chiloschista parishii

Cultuur: min. temperatuur 15°-18°C, licht: 2400-3600 footcandles, luchtvochtigheid: 40-60%, absoluut epifiet te kweken; medium: boomtakken, boomvarenplankjes.

Bekendste soorten: *C.usneoides*, *C.lunifera*, *C.exuperei*, *C.sweelimii*, *C.nakompanomensis*, *C.javanica*, *C.latifolia*

De KEW-lijst vermeld 26 verschillende soorten, waarvan er 19 worden herkend als verschillend van anderen. De rest zouden synoniemen zijn.

- [*Chiloschista bleeseri* Diels ex R.S.Rogers, Victorian Naturalist 1: 184 \(1933\).](#)
- [*Chiloschista extincitoriformis* Seidenf., Opera Bot. 95: 178 \(1988\).](#)
- [*Chiloschista exuperei* \(Guillaumin\) Garay, Bot. Mus. Leaflet. 23: 166 \(1972\).](#)
- [*Chiloschista fasciata* \(F.Muell.\) Seidenf. & Ormerod, Opera Bot. 124: 64 \(1995\).](#)
- [*Chiloschista glandulosa* Blatt. & McCann, J. Bombay Nat. Hist. Soc. 35: 488 \(1932\).](#)
- [*Chiloschista godefroyana* \(Rchb.f.\) Schltr., Repert. Spec. Nov. Regni Veg. Beih. 4: 275 \(1919\).](#)
- [*Chiloschista guangdongensis* Z.H.Tsi, Acta Phytotax. Sin. 22: 481 \(1984\).](#)
- [*Chiloschista hoi* S.S.Ying, Quart. J. Exp. Forest. Nation. Taiwan Univ. 1\(1\): 89 \(1987\).](#)
- [*Chiloschista indica* J.J.Sm., Bull. Jard. Bot. Buitenzorg, II, 10: 101 \(1913\).](#)
- [*Chiloschista javanica* Schltr., Repert. Spec. Nov. Regni Veg. Beih. 4: 275 \(1919\).](#)
- [*Chiloschista loheri* Schltr., Bot. Jahrb. Syst. 56: 491 \(1921\).](#)
- [*Chiloschista lunifera* \(Rchb.f.\) J.J.Sm., Orch. Java: 553 \(1905\).](#)
- [*Chiloschista minimifolia* \(Hook.f.\) N.P.Balakr., J. Bombay Nat. Hist. Soc. 67: 66 \(1970\).](#)
- [*Chiloschista parishii* Seidenf., Opera Bot. 95: 176 \(1988\).](#)
- [*Chiloschista phyllorhiza* \(F.Muell.\) Schltr., Bot. Jahrb. Syst. 56: 492 \(1921\).](#)
- [*Chiloschista pusilla* \(Willd.\) Schltr., Repert. Spec. Nov. Regni Veg. Beih. 4: 275 \(1919\).](#)
- [*Chiloschista ramifera* Seidenf., Opera Bot. 95: 179 \(1988\).](#)
- [*Chiloschista segawai* \(Masam.\) Masam. & Fukuy., Bot. Mag. \(Tokyo\) 52: 247 \(1938\).](#)
- [*Chiloschista segawai* var. *taiwaniana* S.S.Ying, Col. Ill. Indig. Orch. Taiwan 1\(2\): 107 \(1977\).](#)
- [*Chiloschista sweelimii* Holttum, Orchid Rev. 74: 147 \(1966\).](#)
- [*Chiloschista taeniophyllum* \(J.J.Sm.\) Schltr., Bot. Jahrb. Syst. 56: 492 \(1921\).](#)
- [*Chiloschista treubii* \(J.J.Sm.\) Schltr., Bot. Jahrb. Syst. 56: 492 \(1921\).](#)
- [*Chiloschista trudelii* Seidenf., Orchidee \(Hamburg\) 38: 310 \(1987\).](#)
- [*Chiloschista usneoides* \(D.Don\) Lindl., Edwards's Bot. Reg. 18: t. 1522 \(1832\).](#)
- [*Chiloschista viridiflava* Seidenf., Opera Bot. 95: 175 \(1988\).](#)
- [*Chiloschista yunnanensis* Schltr., Repert. Spec. Nov. Regni Veg. Beih. 4: 74 \(1919\).](#)

Chiloschista lunifera

Verspreidingsgebied: Zuid Oost Azië, voornamelijk Thailand, Sikkim, Birma en Laos

Bibliografie:

- Manual of Orchids, The New RHS dictionary, door Joyce Stewart, KEW, 1992, ISBN 0-88192-334-6
- The Illustrated Encyclopedia of Orchids, door Alec Pridgeon, 1992, ISBN 0-7472-0635-x
 - Botanica's Orchids, Laurel Glenn Publishinh, 2002, ISBN 1-57145-721-6
- Orchids travel by air a pictural safari, door D.Mulder, T.Mulder-Roelfsema , 1990, ISBN 90-9003632-6
- Orchid Genera of Thailand, Laos, Cambodia and Vietnam, door A.Schuiteman en E.F.de Vogel, 2000, ISBN 90-71236-43-9
 - Thai Orchid Species, door Somsak Rakpaibulsombat, 1992, ISBN 974-7047-04-7
 - Orchids of Java, door J.B.Comber, 1990, ISBN 0 947643 21 4

Copyright © 2008 P & P Orchids /O.V.V., alle rechten voorbehouden.

